

*Veselimo se srečanja ob odprtju v knjižnici Radlje, v
petek, 28. novembra 2008, ob 18. uri.*

*O umetnikih bo spregovoril
MARIO BERDIČ.*

*V glasbenem programu bomo slišali
AGATO ŠUMNIK -ZGONEC
in
DRAVOGRAJSKI oktet, Kograd IGEM.*

Program bo povezovala Petra PLACET.

*Razstavo si lahko ogledate še do 16. decembra
v času odprtosti knjižnice.*

*Za več informacij obiščite:
www.galerijarepnik.com in
www.knjiznica-radlje.si.*

*Povabilo
v
Knjižnico Radlje ob Dravi*

*na odprtje razstave
likovnih del*

*Janeža in Antona
REPNIKA*

Slikar **Anton Repnik** je eden izmed redkih domačih likovnih ustvarjalcev, ki po eni strani obravnava socialno angažiranost svoje umetniške izpovedi, po drugi pa sega v etnografsko tematiko, prehajajoč v mitologijo ali fantazmagorijo. Osnovni tematski navdih črpa umetnik iz vsakdanjega življenja preprostih ljudi, bodisi delavcev ali kmetov, s katerimi se poseblja, zato so njegova likovna dela toliko bolj pristna in doživeča, z očitnimi simpatijami na strani malega človeka. Repnik si upa slovenskemu narodu po brueghelsko postaviti "značajsko ogledalo" prav pred nos, ne zato, da bi se norčeval, marveč zato, da bi hudomušno in hkrati psihološko poglobljeno opozarjal na raznovrstne problematike, ki nas pestijo že od vekomaj. V žanrskem oziru se umetnik v največji meri posveča tipičnim kmetjskim opravilom, kot so setev, žetev, košnja, počitek med delom, nato tradicionalnim praznikom, kot je martinovanje, ples z godci, občet ali pustna povorka, zelo rad pa upodablja tudi ljubezenske dvojice, muzikante, pijance ter razne obupance, kot žrtve socialnih in političnih razmer, na katere nimajo vpliva ipd. Poseben pomen imajo kmetjska in delavska orodja, ljudska glasbila, sodi, steklenice in drugi uporabni predmeti, nastopajoč v vlogi tako socialnega kot tudi osebnostnega atributa upodobljenecv. Zelo rad opremlja prizore z napisi, ki natančneje pojasnjujejo dogajanje v smislu alegorije, aluzije, moralije ipd. V novejšem času se pojavljajo gole človeške figure, predvsem v fantazmagoričnih skupinah orgijastično rajajočih ljudi, ki se neredko skrivajo za živalskimi maskami. Zmeraj pogosteje se pojavljajo tudi koruzni storži v obliki faličnih simbolov s semeni, kot simbol večno obnavljajočega se življenja, podobno kot vseprisotno grozdje ali kruh, upodobljen kot hostia. Hkrati lahko zasledimo krščanski ikonografski motiv Križanega, ki pa ga Anton Repnik obravnava kot univerzalni simbol trpljenja slehernika, morda celotnega slovenskega naroda, saj je Kristus zmeraj upodobljen kot preprost človek iz ljudstva (Kristus = novi Adam). Legenda namreč pravi, da je Kristusovo razpelo iz istega lesa kot drevo iz katerega sta Adam in Eva jedla jabolko. Oba prastarša pa umetnik rad upodablja tudi v samostojnih kompozicijah, vendar neredko v poganskem kontekstu, saj ju namesto angela iz raja izganja samotljubni Bakh, ovenčan z grozdem. Tukaj pride neposredno do izraza Repnikovo značilno prepletanje krščanske, poganske in etnološke tematike, ki jih interpretira na popolnoma samosvoji način z zmeraj novimi domisljicami.

Slikar **Janez Repnik**, Antonov sin, se posveča izključno socialni tematiki v okviru žanrske motivike z osnovno vsebino trpljenja, pri čemer se je izrazno usmeril v ekspresivno, rustikalno stilizirano figuratiko. Umetnik svoje pretresljive refleksije občečloveškega trpljenja pogosto obravnava iz religioznega vidika, pri čemer spremlja trpni *passio* tvorni *compassio*, božje sotrpjenje, kot odrešujoče sočutje v eshatološkem kontekstu. Izmučene obraze v prvi vrsti zaznamujejo mandljaste, temnorjave, avtoportretne učinkujoče oči, katerih edino znamenje življenja so belo svetleče se zenice. Tako zre skoni oči upodobljenecv v opaževalce sam avtor. Zrkla so obrobljena z močno poudarjenima vekama v obliki ribe, kar lahko morda interpretiramo v smislu krščanskega simbola *ichtis* (IHS). Hkrati vzbujajo pozornost močni in podolgovati nosovi, ki skupaj z očesoma tvorijo obliko križa, dolgotrajno trpljenje pa še poudarjajo razbrazdana čela in nagubana lica, kot bi opažovali zorane, vendar že jalovo njivo, z aluzijami na kmetjsko okolje, iz katerega večinoma izhajajo umetnikovi karakterji. Z enako pozornostjo kot glave oblikuje avtor tudi nproporcionalno velike dlani, s katerimi ljudje krčevito gestikulirajo, iščoč opore, se držijo za glavo ali pa se objemajo. Dlani pogosto tudi sklepajo, bodisi v molitvi ali v znamenju obupa, kar bistveno prispeva k stopnjevanju dramatičnosti dogajanja. Nič manj pomembno likovno in vsebinsko vlogo kot ljudje imajo zidovi, saj se večina dogajanja vrši v interijerjih, praviloma v cerkvi, krčmi, čakalnici ali doma. Janez Repnik simbolično poudarja razbrazdano strukturo stene, ki se zdi, kot bi bila odraz ranjene človeške duše. Na stenah visijo različni spominki, fotografije ali nabožni predmeti, kot so rožni venc, poljubne nabožne slikarje na steklo (*pieta*), rezbarjene podobice svetnikov (*Marija*) in razpela, kjer pa je trpeči Kristus (*patiens*) pogosto upodobljen kot živo bitje, iz mesa in kosti, ne pa iz lesa. Tako postavi avtor evangelijsko pasionsko dogajanje v "realni" čas. Stena je lahko tudi izrisana ali izpisana z izpovednimi grafiti, ki so pogosto hudomušni ali ironični, kot na primer "daj mi malo trave, da pozabim na težave" ali "ljubo doma, kdor ga ima" nad smetiščem, kjer prebivajo klošarji. Repnikovi interierji zmeraj učinkujejo klavstrofobično, kot zaporska celica, s pomenom brezizhodnosti zemeljskega življenja, cigar edina, dasiravno negotova tlažba je vera v vstajenje in življenje v onostranstvu. Kot sredstvo psihološke sugestije ujetosti deluje tudi barvna redukcija na prevladujoče zemeljske, torej sive in rjave barvne odtenke, dopolnjujoč vseprisotno htonično simboliko. Prah si in v prah se povrneš."

Mario Berdič

